

Л. Є. Момотюк,
д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Національна академія статистики, обліку та аудиту
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0445-5948>
О. А. Юрченко,
к. е. н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8447-6510>
Ю. С. Кубіцький,
к. е. н., асистент кафедри обліку і оподаткування,
Одеський державний аграрний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-8578-1578>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.15.20

АНАЛІЗ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ НЕРУХОМОСТІ, МАЙНА ТА ІНШИХ ВИДІВ ВЛАСНОСТІ

L. Momotiuk,
Doctor of Science in Economics, Professor,
Professor of Department of Finance, Banking and insurance National Academy of Statistics, Accounting and Audit
O. Yurchenko,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate
Professor Of The Department of International Economy, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University
Yu. Kubitsky,
PhD in Economics, Assistant Of The Department Of Accounting And Taxation
Odessa State Agrarian University

ANALYSIS OF TAXATION OF REAL ESTATE AND OTHER TYPES OF PROPERTY

Стаття присвячена вивченню ефективності податкової системи України у сфері оподаткування майна, а саме землі, нерухомості та транспорту. Проаналізовано основні фактори впливу на податкову систему, серед яких податкове законодавство, податкова культура населення та соціальна справедливість. На прикладі податку на нерухомість створено модель впливу на податкову культуру населення, шляхом впровадження цифровізації для підвищення мотивації, збільшення довіри до контролюючих органів, підвищення обізнаності населення щодо норм податкового законодавства, покращення доступності консультативних послуг органів фіскальної служби та спрощення способу оплати податку. Досліджено позитивний вплив цифровізації на ефективність громадського контролю витрат місцевого бюджету, зниження корупційних ризиків та можливість створення електронних опитувань серед мешканців, що дозволить громаді брати участь у розподілі бюджетних коштів для благоустрою територіальної громади. Визначено основні проблеми вітчизняного оподаткування земельних ділянок, а саме відсутність контролю за станом ґрунтів, та надано рекомендацій для їх вирішення. Проаналізовано особливості майнового податкового законодавства економічно розвинених країн та перехід до принципу оподаткування відповідно до оціночної вартості майна на прикладі Польщі, з визначенням основних організаційних (відсутність кадастрових досліджень та компетентних органів оцін-

ки майна, нестабільність ринку нерухомості), соціально-політичних (відсутність підтримки від громадськості та політичної волі для проведення непопулярних реформ), правових (неврегульоване законодавство приватної власності) та фінансових (значні витрати на реформу) бар'єрів та шляху їх подолання. Оцінено можливість реформування податкової системи України на основі міжнародного досвіду та аналізу існуючих проблем та ризиків. Визначено особливості стягнення податку на транспорт в Україні та порівняно з принципами оподаткування транспорту в Америці та деяких країнах Європи. Визначено перспективні напрями подальшого дослідження проблематики податкової системи.

The article is devoted to the study of the effectiveness of the tax system of Ukraine in the field of property taxation, namely land, real estate and transport. The main factors influencing the tax system are analyzed, including tax legislation, tax culture of the population and social justice. On the example of the real estate tax, a model of influence on the tax culture of the population was created by implementing digitalization to increase motivation, trust in regulatory authorities, increase public awareness of tax legislation, improve the availability of advisory services of fiscal service, and simplify the method of tax payment. The positive impact of digitalization on the effectiveness of public control of local budget expenditures, on the reduction of corruption risks and the possibility of creating electronic surveys among residents, which will allow the community to participate in the distribution of budget funds for the improvement of the territorial community, have been studied. The main problems of Ukrainian land taxation are identified, namely the lack of control over the condition of the soil, and recommendations for their solution are provided. The peculiarities of the property tax legislation of economically developed countries and the transition to the principle of taxation according to the appraised value of property are analyzed using the example of Poland, with the definition of the main organizational (lack of cadastral surveys and competent property assessment institutions, instability of the real estate market), socio-political (lack of support from the public and political will to carry out unpopular reforms), legal (unregulated legislation on private property) and financial (significant reform costs) problems, and ways to overcome these problems are proposed. The possibility of reforming the tax system of Ukraine based on international experience and analysis of existing problems and risks was assessed. The features of tax collection on transport in Ukraine are determined and compared with the principles of transport taxation in America and some European countries. Prospective directions for further research into the problems of the tax system have been determined.

Ключові слова: податкове законодавство, податкова культура, ринкова вартість, транспортний податок, цифровізація, земельний податок, корупція.

Key words: tax legislation, tax culture, market value, transport tax, digitization, land tax, corruption.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Оподаткування майна займає важливу роль у формуванні бюджету країни, проте принципи податкового законодавства відрізняються у різних країнах відповідно до економічних, соціальних та культурних особливостей суспільства. Розрізняють податок на нерухоме (земля, об'єкти нерухомості) та рухоме (активи, облігації, транспорт, коштовності) майно [1, с. 162]. Різні механізми, підходи та коефіцієнти оподаткування приватної власності призводять до різного рівня бюджет-

них надходжень та визначають успішність податкової системи. Перевагами оподаткування нерухомого майна є постійність місця розташування, доступність інформації про власника у реєстрах та прогнозованість очікуваних доходів, що створює підґрунтя для контролю за дотриманням податкових норм [2, с. 39]. Рухоме майно піддається важчому регулюванню тому, що існує ризик приховування інформації про коштовну власність. З іншого боку контролюючі органи можуть володіти недостовірною інформацією про майно, зважаючи на неможливість всебічного контролю за даними декларацій громадян та сподіваючись на їх добросовісність в оцінюванні коштовних речей, тому здебільшого подат-

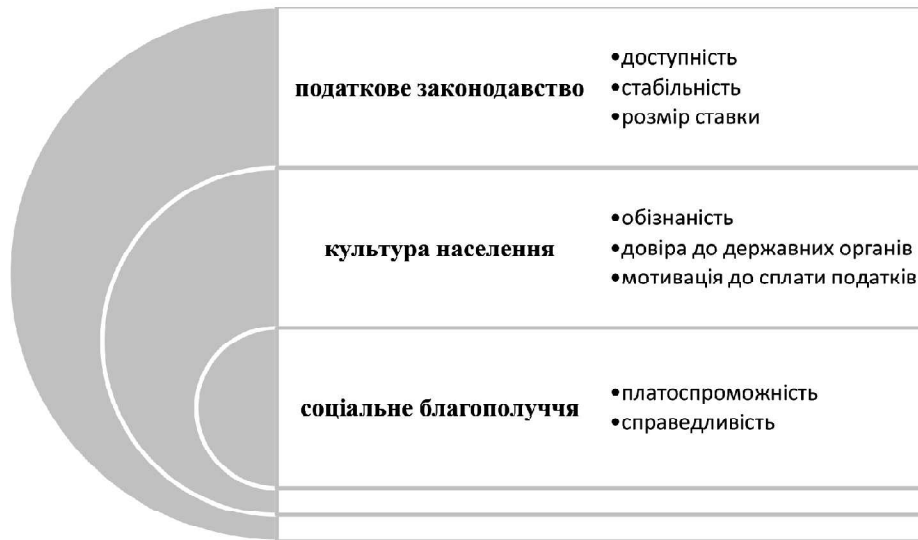

Рис. 1. Фактори визначення ефективності податкової системи

Джерело: авторська розробка.

кова плата за рухоме майно стягується при купівлі або зміні власника. Іншим аспектом є механізм визначення розміру податку, який може залежати від місця розташування, ринкової вартості, віку та способу використання об'єкта.

В Україні податкове законодавство є складним, часто змінюється, а велика кількість пільгових програм призводить до зловживань, створення схем зменшення розміру податків чи ухилення від їх сплати. Населення вважає податкові закони не справедливими, що призвело до низької культури виконання податкових норм серед громадян та високих корупційних ризиків. В результаті успішність податкової системи є низькою, в тому числі у розділі оподаткування нерухомого та рухомого майна, а економічне середовище непривабливим для інвесторів через непрозорість, непередбачуваність та корупцію. Тому необхідно оцінити недоліки податкового законодавства, які могли б вплинути на систему в цілому, збільшити довіру громадян до контролюючих органів через запровадження справедливих і зрозумілих механізмів оподаткування.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Багато вчених досліджують питання оподаткування власності, оскільки ця частина законодавства є вагомим джерелом доходів до бюджету. Серед вітчизняних дослідників Пономарьова В. та Артюх О. [1] визначили динаміку податкових надходжень до місцевих бюджетів від оподаткування нерухомого майна, орендної плати, транспортного та земельного податку з оцінкою проблем та рекомендаціями щодо удосконалення механізмів діяльності фіскальної служби. Раделицький Ю., Галамай Р. та Симанич Н. [3] оцінили ефективність впровадження іноземного досвіду у вітчизняну практику майнового оподаткування. Л. Петрова [4] проаналізувала принципи стягнення майнового податку у деяких європейських країнах та Україні. Мицишин І. Р. [5] досліджував проблемні питання податку на землю в Україні. Серед іноземних науковців Hughes С.,

Sayce S., Shepherd E. та Wyatt P. [6] вивчали принципи земельного податку. Cwielag K. [7], Skrzypek-Ahmed S. та Wolowiec T. [8] описували досвід Польщі у реформуванні законодавства оподаткування нерухомого майна. Stojiljkovic M., Raicevic J., Durovic J. та Radovanovic D. [9] оцінювали податкове законодавство ЄС та Сербії, а Thomas A. [10] — Ізраїлю. Dineen D., Ryan L., O Gallachoir B. [11], Santos G., Davies H. [12] та Lam A., Mercure J. F. [13] проаналізували принципи транспортного оподаткування для зменшення викидів вуглекислого газу.

Велика кількість публікацій присвячена податковому законодавству у сфері приватної власності свідчить про актуальність теми, оскільки мінливість підходів та ставок фіскальної системи обумовлена її недостатньою ефективністю, постійними змінами вимог суспільства, непопулярністю деяких кроків чиновників, та інших факторів, які безпосередньо впливають на економічне благополуччя країни.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою дослідження було проаналізувати ефективність податкового законодавства України у розділі оподаткування майна та порівняти його з досвідом інших країн з метою оптимального реформування механізму стягнення податків, який би відповідав економічним, соціальним та культурним запитам суспільства. Для досягнення цілей використано наступні наукові методи: аналіз літератури, систематизація, моделювання, групування, візуалізація, порівняння та узагальнення результатів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Майновий податок в Україні включає податок на нерухоме майно, земельну ділянку та транспортний податок, які забезпечують частину доходів до місцевого бюджету [14]. Плата за землю становить одну з основних за величиною частин надходжень до місцевого бюджету і посідає друге місце після податку на доходи

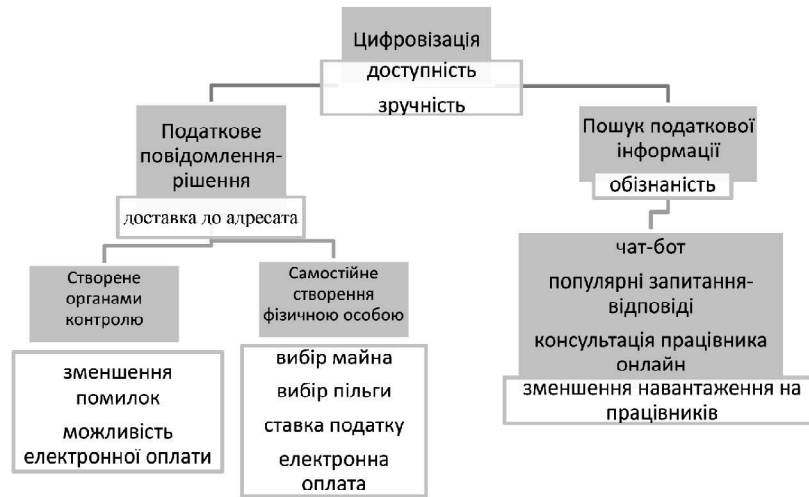

Рис. 2. Можливості цифровізації на прикладі майнового податку для фізичних осіб

Джерело: авторська розробка.

фізичних осіб чи єдиного податку. Плата за землю включає земельний податок власника земельної ділянки та орендну плату за користування державними чи комунальними земельними ресурсами [5, с. 3]. Найбільшу частку з земельного податку складає орендна плата за користування земельною ділянкою, яку сплачують юридичні особи [15, с. 13].

Земельний податок є вигідним за формою оподаткування оскільки у своєму складі має широку, стабільну, ідентифіковану податкову базу. Проте не всі країни впроваджують податок на землю. Деякі штати США, Австралія, Данія, Франція та країни Східної Європи використовують податок на землю, в той час, як країни Південної Африки відмовляються від оподаткування землі [6]. Така тенденція зумовлена недоліками цього типу оподаткування, адже висока ставка може негативно вплинути на розвиток сільськогосподарської промисловості. В Україні існує проблема відсутності контролю за станом ґрунту, яка призводить до порушення експлуатації землі та виснаження ґрунту. Орендар не зацікавлений у догляді за агроекологічними властивостями ділянки, адже це збільшує витрати, натомість при зменшенні родючості землі орендар має змогу обрати іншу ділянку. З метою уникнення даної проблеми автори рекомендують запровадити довготривалу оренду землі на 20 років, контроль за агроекологічним станом ділянки та дотації за впровадження сучасних технологій догляду за ґрунтом [5, с. 3–5].

Податок на нерухоме майно відіграє важливу фіскальну роль у багатьох розвинених країнах. В Україні податок на нерухомість не має вагомого фіскального значення, адже становив у 2021 році 3,86% від загального доходу бюджету, проте, на нашу думку, значення цього виду податку недооцінене, оскільки удосконалення механізму оподаткування сектору приватної власності може вплинути на фактори, які визначають ефективність податкової системи в цілому (рис. 1).

Податкова система в Україні характеризується низькою ефективністю за рахунок високого рівня ухилення від сплати податку, корупційних ризиків та низької податкової культури населення. Саме низька куль-

тура населення є визначальною у формуванні корупційних схем, тривала боротьба з якою не принесла бажаних результатів. Натомість просвітницька робота з населенням ведеться на низькому рівні. Відсутність мотивації до виконання податкового обов'язку зумовлена довготривалим впливом комуністичної ідеології СРСР на менталітет громадян України, а недовіра населення зумовлена відсутністю ефективного громадського контролю за видатками бюджету та високий рівень соціальної несправедливості. Водночас складність та мінливість податкового законодавства сприяє низькій обізнаності громадян у фіскальних законах, а контролюючі органи асоціюються у платників податків зі штрафами. Тому підприємці уникають спілкування з працівниками фіскальної служби, не одержуючи роз'яснення інформації, яка б стимулювала добросовісне виконання податкового законодавства. Сукупність цих чинників формує негативний податковий світогляд громадян, які обирають пропонування неправомірної вигоди представникам фіскальної служби замість дотримання податкових законів. Це пояснює поширення схем ухилення від сплати податків, тіньової та корупційної діяльності.

Майновий податок охоплює велику частину населення, тому удосконалення сфери оподаткування здатне впливати на фактори ефективності податкового законодавства, у найбільшій мірі на податкову культуру населення. В епоху цифровізації існує безліч варіантів підвищення обізнаності громадян, проте складність податкового законодавства є вагомим бар'єром для досягнення цієї цілі. На прикладі майнового податку для фізичних осіб змодельовано вектор позитивних змін діяльності фіскальної системи шляхом впровадження цифровізації (рис. 2).

Як видно зі схеми цифровізації демонструє ряд переваг, які можливо втілити в реальність. Створення повідомлення-рішення через електронний ресурс забезпечить доставку повідомлення до адресата, що актуально в час війни, коли велика кількість громадян не проживає за місцем реєстрації або знаходяться за кордоном. Оскільки в додатку Дія є можливість одержання даних органів державної реєстрації на право власності,

для самостійного створення повідомлення-рішення фізичній особі необхідно лише обрати нерухомість і, за допомогою інформації з випадючого списку, вибрати пільгу та розмір ставки для регіону. Недоліком цієї запропонованої системи є важкість самостійного розрахунку розміру податку при наявності кількох об'єктів нерухомості, розташованих у різних регіонах з різними розмірами ставок та при наявності кількох власників майна. Для таких випадків можливо передбачити створення заявки про формування повідомлення контролюючим органом, який потенційно зменшить кількість помилок у розрахунках. Іншою перевагою цифровізації є можливість миттєвої оплати за електронним посиланням на сайті оплати чи за реквізитами установи. Функція цифрового надсилання чи створення податкового повідомлення-рішення підвищить стабільність оплати податку на нерухоме майно, завдяки доставці до адресата, незалежно від його місця перебування, та швидкій оплаті. Самостійність створення повідомлення для оплати податку підвищить довіру громадян до фіскальної служби, завдяки прозорості інформації про ставки податків та пільги.

Електронні додатки здатні підвищити обізнаність громадян шляхом створення чат-ботів, формату запитання-відповідь та онлайн-спілкування з працівниками служби. Оскільки законом передбачено право одержання інформації про нерухому власність, її площу, пільги, розмір ставки податку та його суми, подавши заяву до контролюючого органу за місцем реєстрації, такі інформаційні системи суттєво зменшать навантаження на персонал фіскальної служби та забезпечать підвищення рівня знань податкового законодавства серед населення. Відсутність живого спілкування також буде перешкодою для корупційних ризиків. При спрощенні податкового законодавства таку схему цифровізації буде можливо застосувати для інших сфер оподаткування.

Важливим аспектом у формуванні позитивного сприйняття податкового законодавства є висока мотивація платників, розвиток якої залежить від рівня довіри до органів влади та громадського контролю за видатками. В умовах стягнення майнового податку, коли кошти залишаються у місцевому бюджеті є можливість контролю за видатками не лише у звітах, але і по факту виконаних робіт. Також за умови створення електронних опитувальників громада може вирішувати першочерговість робіт з благоустрою територіальної громади. Такий підхід є максимально прозорим, підвищить довіру населення до влади, забезпечить ефективний громадський контроль та зменшить корупцію.

Окрім позитивного впливу на податкову культуру населення, майновий податок може бути важливим джерелом податкових надходжень при ефективному реформуванні. За даними авторів майновий податок багатьох країн відіграє важливу роль у формуванні місцевого бюджету, оскільки розмір податку залежить не від площі будівлі, а від її ринкової вартості [4, с. 122]. Створення ефективного податку на нерухомість за принципом розрахунку ринкової вартості є справедливим, ефективним та перекладає податковий тягар на соціальну групу населення з високим рівнем доходів. Рефор-

мування податкової політики нерухомого майна України доцільно розглянути на прикладі Польщі, яка теж піддавалась впливу політики ЄСРР, була економічно слабкою та характеризувалась високими корупційними ризиками.

Польща на шляху реформування податкової системи переходила від принципу встановлення розміру податку за площею до принципу кадастрової оцінки вартості об'єктів, у якій сума податку залежить від вартості нерухомого майна. Кадастрові системи діють в країнах з розвинутою ринковою економікою в Америці, Азії та Західній Європі, включаючи майже всі держави-члени Європейського Союзу. На шляху до реформування Польща пододала бар'єри реформування технічного характеру (відсутність кадастрових досліджень), правового (невирішені питання власності), фінансового (значні витрати на реформу), інституційного (погано розвинутий ринок нерухомості), а також соціально-політичного характеру (опір громадськості та, як наслідок, небажання з боку органів влади приймати непопулярні рішення) [7, с. 32—33].

Переваги впровадження кадастрового податку очевидні та включають розширення бази доходів, позитивний вплив на безпечність ринку нерухомості, стимулювання розвитку майна, що не використовується, та забезпечення соціальної справедливості. Такі недоліки як дороговартісність запровадження інтегрованої системи інформації про власність, збільшення витрат на оренду та користування майном, послаблення тенденцій до реконструкції та модернізації майна, через зростання його вартості, поступаються перевагами, які очікують населення після прийняття принципу кадастрової оцінки землі [8, с. 228].

Принципи класифікації об'єктів нерухомості відрізняються в різних країнах, та враховують місце розташування, близькість інфраструктури, вік будівлі, спосіб використання тощо. В Ізраїлі до прикладу для стимулювання використання житлової площі та боротьби з завищеними цінами на нерухомість, на пусті квартири накладають вищий податок порівняно з квартирами, у яких проживають [10, с. 10—13].

Досвід Польщі у реформуванні податкового законодавства у сфері нерухомості продемонстрував ті проблеми, які стоять на заваді реформування податкової системи України. Найбільш вагомими причинами є зміна законодавства та брак фінансування для забезпечення утворення ефективної кадастрової служби. Зміна законодавства через збільшення податкової ставки підвищить податкове навантаження на соціально-вразливе населення, призведе до зниження рейтингів влади, тому таке рішення є непопулярним. За таких умов зростання податкової ставки спричинить перевищення оптимальної податкової ставки та підвищить ризик ухилення від сплати податків або через корупційні схеми, або через відсутність платоспроможності [9, с. 233].

Небажання чиновників прийняти норму податку на нерухомість відповідно до ринкової вартості об'єкта пояснюється тим, що більшість представників влади мають у своїй власності дороговартісну нерухомість та бізнес, або побоюються втратити підтримку місцевих підприємців, для яких зростає податкова ставка. Цей

фактор є причиною низьких податкових ставок на нерухомість. Незважаючи на те, що оподаткування нерухомості згідно з ринковою вартістю сприяє врегулюванню соціальної справедливості, через збільшення податкового навантаження на осіб з високим доходом, більшість населення негативно ставиться до такої ініціативи, в основному через брак знань.

Перегляд деяких норм законодавства, що стосуються податку на нерухомість і не вимагають значних фінансових витрат необхідний якнайшвидше з точки зору ризиків недоотримання коштів. Однією з таких норм є підстава створення повідомлення-рішення на основі документів на право власності, які відсутні майже у половині приватної власності у сільській місцевості [3, с. 70]. Деякі пункти пільгової системи несуть корупційні ризики. Наприклад визначення неприбутковості деяких спортивних, санітарно-курортних організацій, яке відбувається на підставі рішення органів місцевої влади, може нести ризик приховування справжнього прибутку та корупційних схем. Визнання аварійності будівлі також є підставою для податкових пільг та може використовуватись для зниження вартості будівлі на ринку нерухомості. Іноземний досвід вказує на протилежну тенденцію, адже саме податок на будівлю, що знаходиться в аварійному стані, стимулює власників проводити реконструкцію або демонтаж будівлі з метою подальшого ефективного використання майна. Таким чином зменшується корупційний ризик та кількість об'єктів, які є дотаційними та можуть становити небезпеку для мешканців громади. Підставою для відміни дії пільги є здійснення підприємницької діяльності чи здача в оренду об'єкта, який за площею чи видом діяльності відноситься до пільгового. Оскільки ринок оренди житла в Україні здебільшого є тінзовим, місцевий об'єкт недоотримує великої кількості податків, а також зростає корупційний ризик.

Податок на транспорт в Україні включає оподаткування легкових автомобілів, від дати випуску яких минуло не більше 5 років та вартість яких перевищує 375 розмірів мінімальної заробітної плати [14]. За період 2021 року транспортний податок склав 43,16 млн гривень, що не становить фіскальної цінності [15, с. 15]. Такий низький дохід обумовлений обмеженістю бази оподаткування, фіксованою сумою податку в розрахунку на 1 автомобіль, не враховуючи його вартості. При гіпотетичному розрахунку мінімальної ціни на автомобіль, який підлягає оподаткуванню, ставка становить 0,01% від вартості транспортного засобу, при чому при зростанні ціни зменшується відсоток ставки.

В Європі транспортний податок спрямований на досягнення цілей зниження викидів CO₂ в атмосферу, тому розмір податкової ставки є диференційованим за викидом CO₂. Нідерланди досягли найвищого рівня успіху скорочення викидів CO₂ завдяки транспортному податку [11, с. 396-7]. Іншим механізмом впливу транспортного податку на екологію є популяризація електромобілів, завдяки запровадженню податкових пільг на екологічні двигуни [12, с. 326]. У США транспортний податок входить в ціну палива, тому чим більше автомобіль використовує палива, тим більше платить податку, що стимулює громадян до покупки нових більш екологічних транспортних засобів. [1, с. 165].

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Оскільки ефективність майнової податкової системи залежить від законодавства, податкової культури населення та соціального благополуччя, для реформування необхідно враховувати критерії з позитивним впливом на ці фактори. Тенденція до цифровізації податкової діяльності здатна поліпшити стабільність сплати майнового податку, впливаючи на податкову культуру шляхом підвищення довіри, обізнаності та мотивації населення, а перехід до принципу оподаткування нерухомості, відповідно до оціночної вартості майна, сприятиме встановленню соціальної справедливості через збільшення податкового навантаження на осіб з вищими доходами. При плануванні реформ податкового законодавства необхідно враховувати досвід міжнародних партнерів, зокрема Польщі, яка при впровадженні європейських вимог пододала корупцію, нестабільність ринку нерухомості та відсутність якісного органу оцінювання ринкової власності майна, які притаманні нашій державі.

Перспективами подальших досліджень у даному напрямі вважаємо дослідження можливостей спрощення вітчизняного податкового законодавства у сфері земельного податку та шляхів підвищення ефективності стягнення податку на транспорт.

Література:

1. Пономарьова В., Артюх О. Сучасна проблематика майнового оподаткування: національний і міжнародний вимір. Електронне наукове фахове видання "Соціально-економічні проблеми і держава". 2022. № 2 (27). С. 161—168 DOI: <https://doi.org/10.33108/sepd2022.nom2.161>
2. Martin I.W. Land Power Property Tax Limitation. The Politics of Land 2019. Research in Political Sociology. 2019. Vol. 26. pp. 39—65. Emerald Publishing Limited, Leeds. DOI: <https://doi.org/10.1108/S0895-993520190000026007>
3. Раделицький Ю. О., Галамай Р. Я., Симанич Н. Б. Імплементация досвіду ефективного адміністрування майнових податків розвинених країн у вітчизняну практику. Економіка та держава. 2019. № 1. С. 68—72 DOI: [10.32702/23066806.2019.1.68](https://doi.org/10.32702/23066806.2019.1.68)
4. Петрова Л. В. Дослідження міжнародної практики оподаткування нерухомого майна. Проблеми економіки та політичної економії. 2019. Т. 1. № 8. С. 116—126. URL: https://politeco.nmetau.edu.ua/journals/8/8_a_ua_p.pdf (дата звернення: 30.06.2024).
5. Мишишин І. Р. Проблеми оподаткування землекористування в Україні. Ефективна економіка. 2019. № 12. С. 1—6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7496> DOI: [10.32702/2307-2105-2019.12.71](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.12.71)
6. Hughes C., Sayce S., Shepherd E., Wyatt P. Implementing a land value tax: Considerations on moving from theory to practice. Land Use Policy. 2020. vol. 94. 104494 p. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2020.104494>
7. Cwiela K. The determinants of the implementation of ad-valorem real property taxation in Poland. Nauki o

Finansach. 2021. vol. 1 (10). p. 32—53. ISSN 2080-5993. URL: <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=137215> (дата звернення: 30.06.2024).

8. Skrzypek-Ahmed S., Wolowiec T. The concept of real estate taxation based on the ad-valorem principle. *International Journal of Legal Studies*. 2021. № 1 (9). ISSN 2543-7097. p. 225-249. DOI: 10.5604/01.3001.0015.0437

9. Stojiljkovic M., Raicevic J., Durovic J., Radovanovic D. Comparative analysis of the most significant tax forms in Serbia and selected countries of EU. *International Scientific Conference on Economy, Management and Information Technologies*. 2023. № 1 (1). p. 233—236. DOI: <https://doi.org/10.46793/ICEMIT23.233S>

10. Thomas A. Reforming the taxation of housing in Israel. *OECD Taxation Working Papers*. 2021. vol. 53, p. 1—43. ISSN: 2223-5558 DOI: <https://doi.org/10.1787/83fd48ad-en>

11. Dineen D., Ryan L., O. Gallachoir B. Vehicle tax policies and new passenger car CO₂ performance in EU member states. *Climate Policy*. 2018. Vol. 18. № 4. p. 396—412. ISSN: 1752-7457 DOI: <https://doi.org/10.1080/14693062.2017.1294044>

12. Santos G., Davies H. Incentives for quick penetration of electric vehicles in five European countries: Perceptions from experts and stakeholders. *Transportation Research Part A: Policy and Practice*. 2020. vol. 137. p. 326—342. ISSN: 1879-2375 DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tra.2018.10.034>

13. Lam A., Mercure J. F. Which policy mixes are best for decarbonising passenger cars? Simulating interactions among taxes, subsidies and regulations for the United Kingdom, the United States, Japan, China, and India. *Energy Research & Social Science*. 2021. vol. 75. p. 101951. eISBN: 978-1-78756-427-5 DOI: <https://doi.org/10.1016/j.erss.2021.101951>

14. Податковий Кодекс України. Редакція від 01.04.2024 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 28.06.2024).

15. Звіт про виконання Плану роботи Державної податкової служби України на 2021 рік. Державна податкова служба України. С. 1—136. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/plani-ta-zviti-roboti-/396505.html> (дата звернення: 28.06.2024).

References:

1. Ponomaryova, V. and Artyukh, O. (2022), "Modern problems of property taxation: national and international dimensions", *Elektronne naukove fakhove vydannia "Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava"*, vol. 27 (2), pp. 161—168, Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22pvsimv.pdf> (Accessed 21 June 2024)

2. Martin, I.W. (2019), "Land, Power, and Property Tax Limitation", *The Politics of Land (Research in Political Sociology)*, vol. 26 pp. 39—65. DOI: <https://doi.org/10.1108/S0895-993520190000026007>

3. Radelytskyi, Yu. O., Halamai, R. Ya. and Symanych, N. B. (2019), "Implementation of experience of efficient administration of loan taxes in developed countries in domestic practice", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 68—72 DOI: 10.32702/23066806.2019.1.68

4. Petrova, L. (2019), "Research of international practice of taxation of immobile", *Problemy ekonomiky ta politychnoi ekonomii*, vol. 1, no. 8, pp. 116—126, Available at: https://politeco.nmetau.edu.ua/journals/8/8_a_ua_p.pdf (Accessed 28 June 2024).

5. Myshchyshyn, I. R. (2019), "Problems of land taxation in Ukraine", *Efektivna ekonomika*, vol. 12. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.71

6. Hughes, C., Sayce, S., Shepherd, E. and Wyatt, P. (2020), "Implementing a land value tax: Considerations on moving from theory to practice", *Land Use Policy*, vol. 94, 104494 p. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2020.104494>

7. Cwieliag, K. (2021), "The determinants of the implementation of ad-valorem real property taxation in Poland", *Nauki o Finansach*, vol. 1 (10), pp. 32—53, Available at: <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=137215> (Accessed 30 June 2024)

8. Skrzypek-Ahmed, S. and Wolowiec, T. (2021), "The concept of real estate taxation based on the ad-valorem principle", *International Journal of Legal Studies* vol. 1(9), pp. 225-249. DOI 10.5604/01.3001.0015.0437

9. Stojiljkovic, M., Raicevic, J., Durovic, J., and Radovanovic, D. (2023), "Comparative analysis of the most significant tax forms in Serbia and selected countries of EU", *International Scientific Conference on Economy, Management and Information Technologies* vol. 1 (1), pp. 233—236. DOI: <https://doi.org/10.46793/ICEMIT23.233S>

10. Thomas, A. (2021), "Reforming the taxation of housing in Israel", *OECD Taxation Working Papers*, vol. 53, pp. 1—43 DOI: <https://doi.org/10.1787/83fd48ad-en>

11. Dineen, D., Ryan, L. and O Gallachoir, B. (2018), "Vehicle tax policies and new passenger car CO₂ performance in EU member states", *Climate Policy*, vol. 18, no, 4, pp. 396—412. DOI: <https://doi.org/10.1080/14693062.2017.1294044>

12. Santos, G. and Davies, H. (2020), "Incentives for quick penetration of electric vehicles in five European countries: Perceptions from experts and stakeholders", *Transportation Research Part A: Policy and Practice*, vol. 137, pp. 326—342. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tra.2018.10.034>

13. Lam, A. and Mercure, J. F. (2021), "Which policy mixes are best for decarbonising passenger cars? Simulating interactions among taxes, subsidies and regulations for the United Kingdom, the United States, Japan, China, and India", *Energy Research & Social Science*, vol. 75, 101951 p. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.erss.2021.101951>

14. Verkhovna Rada of Ukraine (2024), "Tax Code of Ukraine. Editorial from 01.04.2024", Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Accessed 28 June 2024).

15. State Tax Service of Ukraine (2022), "Report on the implementation of the Work Plan of the State Tax Service of Ukraine for 2021", pp. 1—136, Available at: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/plani-ta-zviti-roboti-/396505.html> (Accessed 28 June 2024).

Стаття надійшла до редакції 09.07.2024 р.